

Rodica STANCIU,
Biblioteca Publică Raională Nisporeni

„Astăzi principala sursă de avere este cunoașterea”
 (Yuval Noah Harari)

Orice informație de interes public nu poate fi îngrădit și orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare, se stipulează în Constituția Republicii Moldova. Necesitatea dreptului la informație este echivalentă cu necesitatea de oxigen.

Exercitarea dreptului la informație nu va implica în niciun caz discriminarea bazată pe rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau pe origine socială.

Scopul bibliotecii este acela de a depozita în colecții informația și cunoștințele pe care civilizația le acumulează de-a lungul istoriei și de a le face ulterior publice tuturor cetățenilor. E cunoscut faptul că accesul la informație reprezintă un suport esențial în procesul de dezvoltare culturală, de cercetare și de formare continuă a personalității fiecărui om și a umanității în general.

Odată cu schimbările ce au avut loc (de exemplu aderarea bibliotecilor publice din raionul Nisporeni în anul 2016 la Programul Novateca), bibliotecile s-au transformat în Centre de informare pentru comunitățile pe care le servesc, răspunzând operativ la orice gen de informație: și-au diversificat serviciile informaționale; au inițiat diverse parteneriate, colaborări cu diferite instituții posesoare de resurse informaționale științifice și oficiale publice.

Pentru a favoriza dezvoltarea cunoștințelor, mulți utilizatori ai bibliotecilor: elevii claselor superioare, studenții, profesorii și specialiștii din diferite domenii ale economiei naționale, au avut și au nevoie de acces deschis la literatură științifică relevantă, la baze de date, la rezultatul unor cercetări ale savanților.

Utilizatorii actuali, în special generația tânără, sunt obișnuiți deja să folosească de sine stătător calculatorul, tehnica digitală și Internetul, accesând informațiile de care au nevoie.

Și aici le vine în ajutor biblioteca care are un rol decisiv și important în sistemul de comunicare și promovare a resurselor Științei Deschise. Deschiderea Științei este esențială pentru abordarea cu succes a provocărilor majore cu care se confruntă societatea în zilele noastre.

Știința Deschisă este importantă nu numai pentru cercetători, dar și pentru mulți oameni din afara științei. Pentru toți membrii societății, Știința Deschisă oferă accesul și utilizarea cu ușurință a informațiilor științifice și le permit să influențeze cercetarea cu întrebări și idei, și le ajută în colectarea datelor de cercetare, deoarece aceștia pot beneficia mai ușor de informații publice și le folosesc, combinându-le cu propriile cunoștințe, pentru a dezvolta produse și procese inovatoare.

Pentru a înțelege și a fi familiarizați cu Știința Deschisă, bibliotecarii bibliotecilor publice din raion, în cadrul unei instruiți, au luat cunoștință cu materialele și documentele mesei-rotunde (organizată de BNRM la 29.08.2019), pe marginea studiului „Știința Deschisă în Republica Moldova”.

Acest eveniment, destinat bibliotecarilor bibliotecilor publice din teritoriu, ne-a informat și ne motivează pentru a ne implica în utilizarea și promovarea conținutului științific deschis și dezvoltarea culturii științifice a cetățenilor. Având ca suport materialele, recomandările autorilor studiului în adresa bibliotecilor, prezentate în cadrul mesei-rotunde, noi ne-am strădu-

it să explicăm bibliotecarilor în ce măsură Știința din Republica Moldova este una Deschisă. Studiul ne ajută și vine să contribuie la eliminarea barierelor în implementarea Științei Deschise, publicarea în Acces Deschis, consolidarea competenței și încrederii în practica Datelor Deschise, asigurarea integrității cercetării, dezvoltarea e-Infrastructurilor Deschise, implementarea științei participative.

În scopul cunoașterii, promovării, apropiării rezultatelor cercetării pentru utilizatorii bibliotecii sunt achiziționate documente corespunzătoare. Astfel, Biblioteca Publică Raională deține: revista de știință, inovare, cultură și artă „Akademos”, editată de Academia de Științe a Moldovei (pentru anii 2010-2019); revista de Proprietate Intelectuală „Intelctus” (anii 2010- 2019); „Lecturi AGEPI”, comunicări prezentate la Simpozioanele anuale științifico-practice privind protecția PI și Dreptului de autor pe a. 2012-2019; un set de Regulamente de aplicare a Legilor privind protecția Proprietății Intelectuale; Titularii Brevetelor de invenție acordate în R. Moldova pe a. 1994-2013; „Strategia Națională în domeniul Proprietății Intelectuale până în a. 2020” – toate aceste editate de AGEPI; precum și un șir de publicații ale Centrului „Acces-Info”.

Utilizatorii principali ai acestor documente sunt preponderent studenți, masteranzi, profesori, specialiști din diverse domenii. Au fost organizate expoziții gen „Ediții AGEPI”, „Accesul la informație”, „Mijloace de informare”, prezentări de documente.

Biblioteca Publică Raională Nisporeni a organizat Zile de Informație, la care au participat specialiști din diferite ramuri ale economiei naționale, precum și elevi de la Școala Polivalentă. Fiind ghidați de colaboratorii bibliotecii, în cadrul acestor activități ei au făcut cunoștință cu publicațiile AGEPI și au aflat cum să utilizeze aceste documente în plan profesional și intelectual.

De o largă rezonanță s-au bucurat activitățile, organizate cu participarea nemijlocită a unor cercetători, personalități notorii, originari din raionul Nisporeni. Menționăm conferințele/ dialogurile publice cu:

- Profesorul universitar în domeniul

artelor din cadrul Universității Tehnice a Moldovei, Mihail Stamati, originar din satul Ciutești, Nisporeni. El a prezentat un șir de lucrări și materiale privitor la cercetările și inovațiile în domeniul artelor care sunt incluse în multe publicații științifice, fiind accesibile și publicului larg. Mihail Stamati a fost bursierul Institutului Cultural Român. Ulterior a creat o lucrare unică care a fost înalt apreciată și integrată în arhitectura Parisului – „Banca îndrăgostiților sau Le gardien des souvenirs”. Scaunul lung, deosebit de romantic și rafinat, a fost creat din intercalarea unei inimi cu simbolul infinitului și completat cu un set de corzi, asemeni unui fascicul de raze. Această lucrare l-a lansat în lumea inovației și l-a făcut renumit. Inovațiile, cercetările acestei personalități se încadrează planic în Știința Deschisă, în acest sens biblioteca fiind interesată să le promoveze;

- Directorul Muzeului Național de Artă al Moldovei, membru al Academiei Europene pentru Științe și Arte, Tudor Zbârnea, originar din orașul Nisporeni (fost cititor al bibliotecii). Dânsul a prezentat Muzeul Național de Artă al Moldovei, care aduce un plus de imagine spațiului nostru cultural, expozițiile și colecțiile acestuia – valoroase opere de artă, comoară incontestabilă din peisajul cultural național și internațional. În cadrul acestui eveniment, pentru public a fost organizată și prezentată o expoziție de publicații și albume cu genericul „Clasic prin atitudine și viziune picturală” și comunicarea „Tudor Zbârnea – pictorul de la Nisporeni”.

Biblioteca Publică Raională Nisporeni de mulți ani colaborează cu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală. A participat activ la toate edițiile Concursului „Biblioteca – partener în promovarea Proprietății Intelectuale”. Fiind înalt apreciată activitatea, instituției i-au fost decernate Diplome și premii bănești. Ritmul dezvoltării tehnologiilor informaționale a atins cote impresionante, cu ajutorul acestora, cercetătorii, oamenii de artă comunică liber cu întreaga lume. Realizările științei sunt accesibile publicului larg, fără restricții sau ca modalitate de accelerare a cercetării, inovării; aceste eforturi urmăresc creșterea transparenței și colaborării, promovarea Științei Deschise.